

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1, 2, 3}, ЯНУАРИ 2011 ГОДИНА

През януари 2011 г. **общият показател на бизнес климата**⁴ се покачва с 1.9 пункта спрямо декември 2010 г. (фиг. 1) и вече е с 6.6 пункта над най-ниската си стойност за последните две години. Все още не е достигнато дългосрочното средно равнище на показателя с 11.0 пункта.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността” нараства с 4.2 пункта в сравнение с предходния месец (фиг. 2) най-вече поради изместване на мненията на мениджърите от очаквано влошаване на бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца към запазване на настоящото състояние (фиг. 3). Подобно изместване от негативни към по-благоприятните неутрални мнения анкетата регистрира и по отношение на оценката за настоящата бизнес ситуация.

През януари балансовият показател за настоящата производствена активност намалява, което се дължи на увеличаване на относителния дял на предприятията, които запазват равнището на производството си, за сметка на намаляване на дела на тези, които го увеличават (фиг. 4). За следващите три месеца обаче мениджърите имат положителни очаквания за дейността, което е съпроводено и с по-добри очаквания за износ на продукцията (фиг. 5). По отношение на персонала все още има намерения за съкращаване през следващите три месеца.

Средното натоварване на мощностите през януари 2011 г. се е намалило с 0.6 пункта в сравнение с октомври 2010 г. и достига 70.5% (фиг. 6). Предприятията съобщават за излишък от мощности с оглед на очакваното търсене през следващите месеци, но този излишък е намалял през последните три месеца (фиг. 7).

През януари 2011 г. основните проблеми за развитието на бизнеса в отрасъла продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене, като несигурната икономическа среда е все още над обичайната си средна стойност за последните десет години (фиг. 8).

По отношение на продажните цени в промишлеността има слаби очаквания за повишение през следващите три месеца.

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение”, „без промяна”, „намаление” или „над нормално”, „нормално”, „под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

Строителство. През януари 2011 г. съставният показател „бизнес климат” се покачва с 0.5 пункта (фиг. 9), което се дължи (както и в промишлеността) на изместване на мненията на мениджърите от очаквано влошаване на бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца към запазване на настоящото състояние. По техни оценки настоящата строителна активност е намалена в сравнение с предходния месец, но прогнозите за следващите три месеца са малко по-благоприятни в резултат на изместване на мненията от намаление на дейността към запазване на същата активност. Анкетата отчита и увеличение на броя на клиентите със закъснения в плащанията (фиг. 10).

Несигурната икономическа среда и финансовите проблеми продължават да са основните фактори, затрудняващи дейността в отрасъла, като през последния месец тяхното негативно влияние се засилва (фиг. 11). Както в промишлеността, така и в строителството факторът „несигурна икономическа среда” все още надхвърля обичайното си равнище за последните десет години.

Осигуреността на производството с поръчки през януари се запазва и се оценява на 5.5 месеца. Същевременно обаче очакванията за нови поръчки през следващите шест месеца се подобряват - балансовият показател нараства с 18.5 пункта (фиг. 12).

Очакванията на строителните предприемачи относно продажните цени са за известно намаление през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно” през януари запазва равнището си от предходния месец (фиг. 13), като мениджърите не очакват съществена промяна на бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Анкетата от няколко месеца насам отчита неблагоприятна тенденция за известно натрупване на стокови запаси у търговците на дребно (фиг. 14). Същевременно оценките са, че продажбите през последните три месеца са намалели, но се регистрира известно възстановяване на положителните очаквания в сектора относно продажбите и поръчките към доставчиците (фиг. 15).

Основните фактори, затрудняващи дейността на предприятията в търговията на дребно, са несигурната икономическа среда и финансовите проблеми, като отрицателното влияние и на двата фактора е все още над обичайното за последните десет години (фиг. 16).

Очакванията на мениджърите относно продажните цени на дребно са за запазване на тяхното равнище през следващите три месеца.

Услуги⁵. През януари съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите” нараства с 0.4 пункта в сравнение с декември м.г. (фиг. 17) поради по-оптимистичните очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца, компенсирайки влошените оценки за настоящото бизнес състояние. Предприемачите оценяват като намалено настоящото търсене на услуги (фиг. 18), а и очакванията им за следващите три месеца не са особено оптимистични. По отношение на персонала не се предвижда увеличение през следващите три месеца.

Несигурната икономическа среда продължава да е най-сериозният фактор, затрудняващ дейността на предприятията от сектора на услугите, следван от конкуренцията (фиг. 19). Както и в останалите отрасли, негативното въздействие на тези затруднения е все още по-силно от обичайното за последните години.

По отношение на продажните цени в сектора на услугите мениджърите предвиждат намаление през следващите три месеца (фиг. 20).

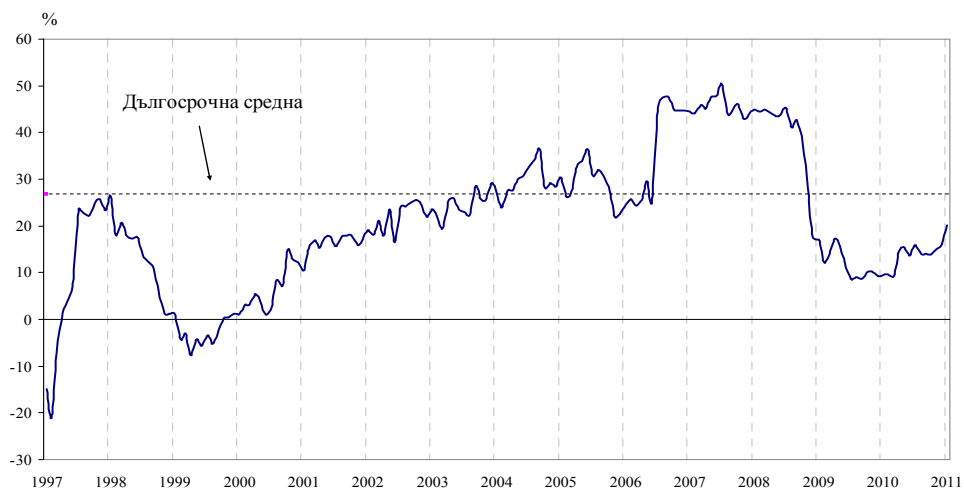
⁵ Без търговия.

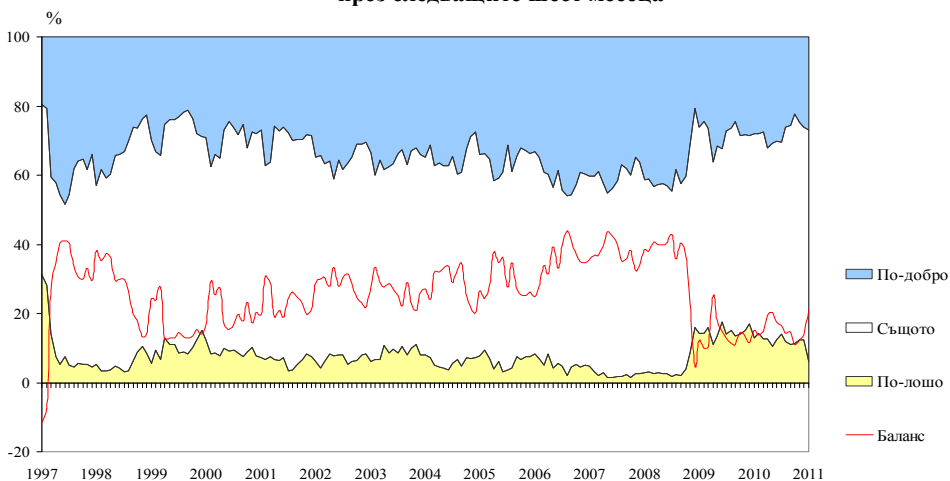
Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Фиг. 2. Бизнес климат в промишлеността

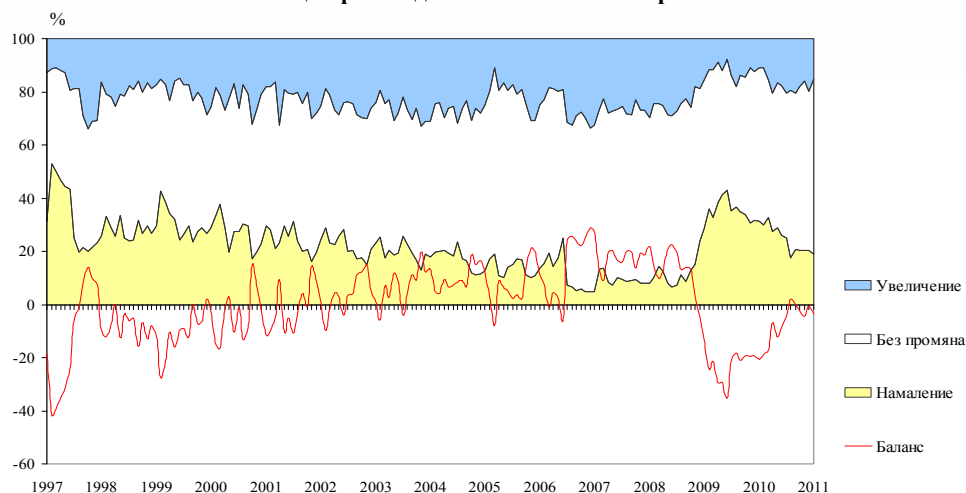

Фиг. 3. Очаквано бизнес състояние в промишлеността през следващите шест месеца

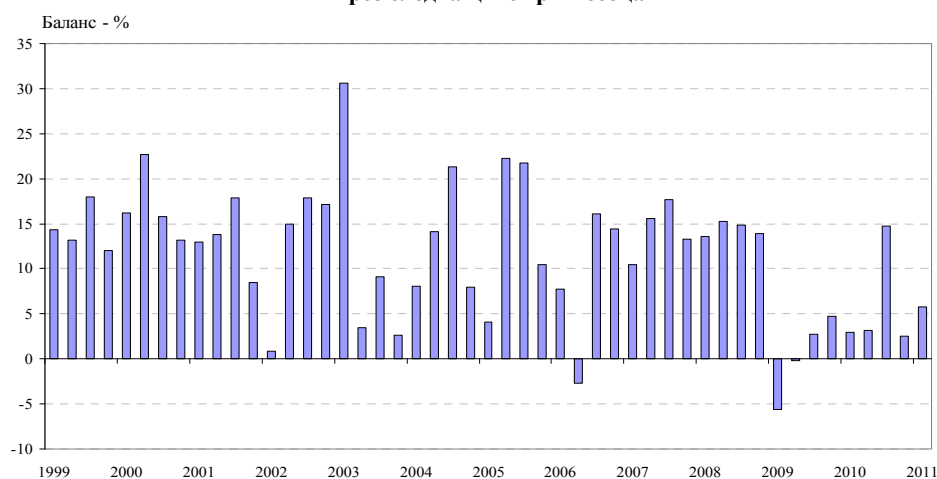

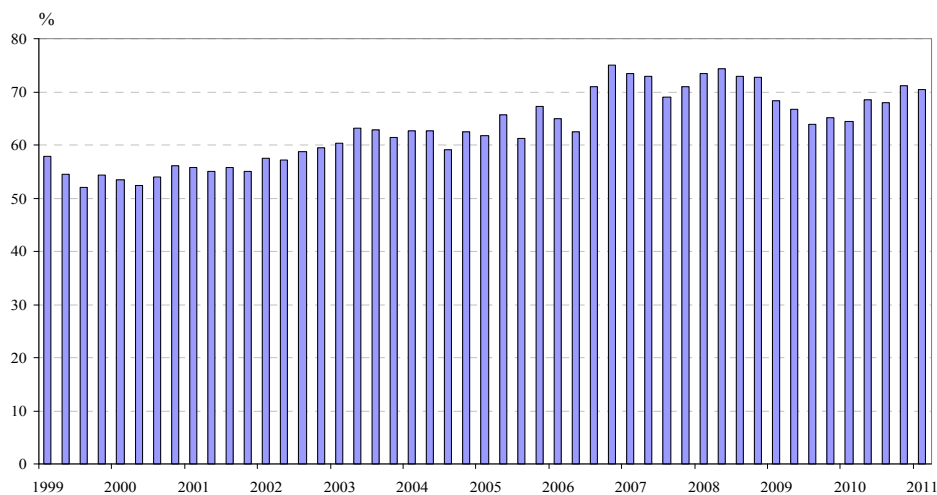
Фиг. 4. Настояща производствена активност в промишлеността

Фиг. 5. Очаквания за износ в промишлеността през следващите три месеца

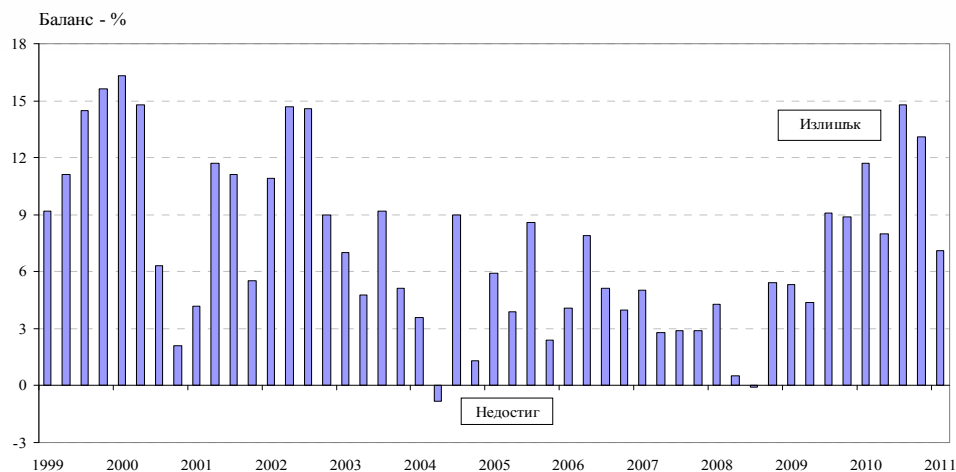

Фиг. 6. Средно натоварване на мощностите в промишлеността

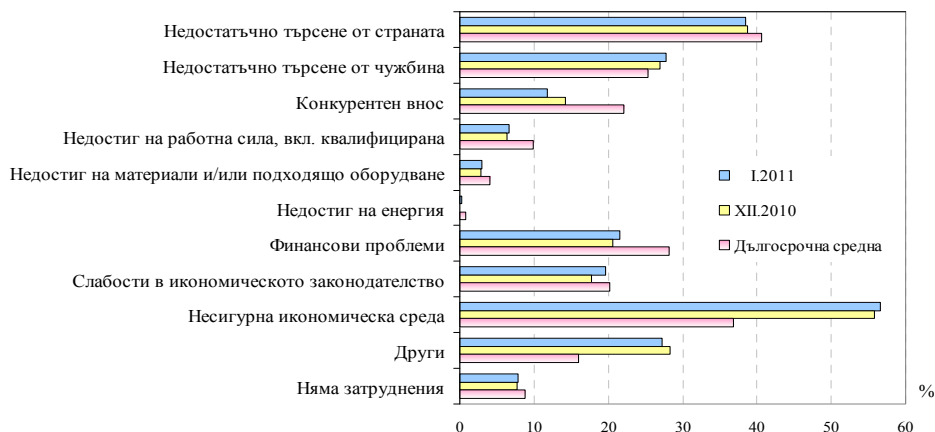

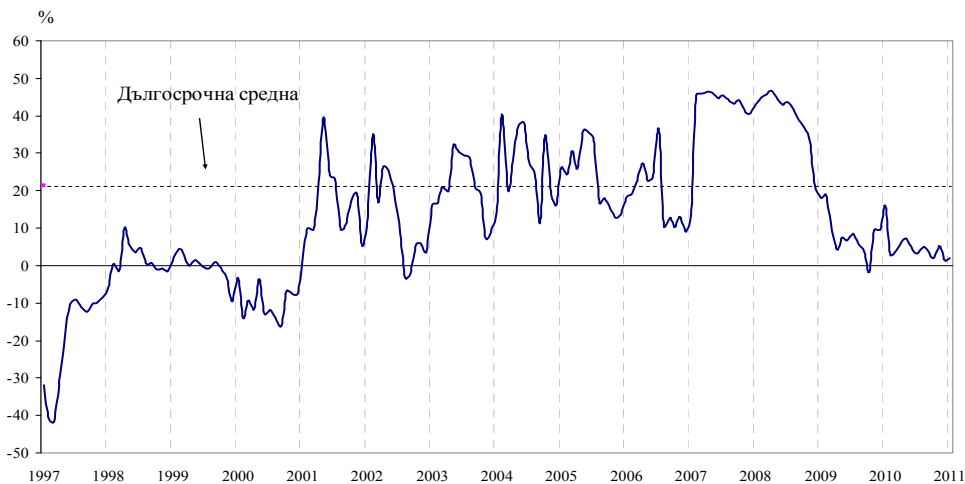
Фиг. 7. Производствен капацитет в промишлеността с оглед на очакваното търсене през следващите месеци

Фиг. 8. Затруднения в производствената дейност в промишлеността (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 9. Бизнес климат в строителството

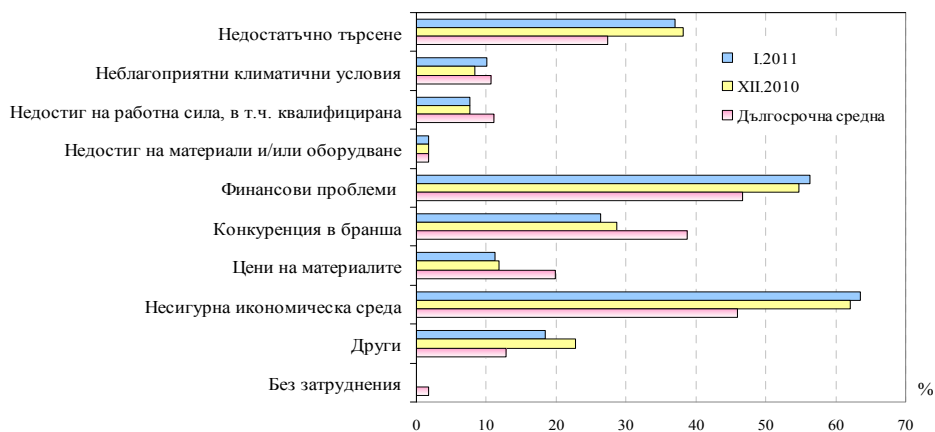

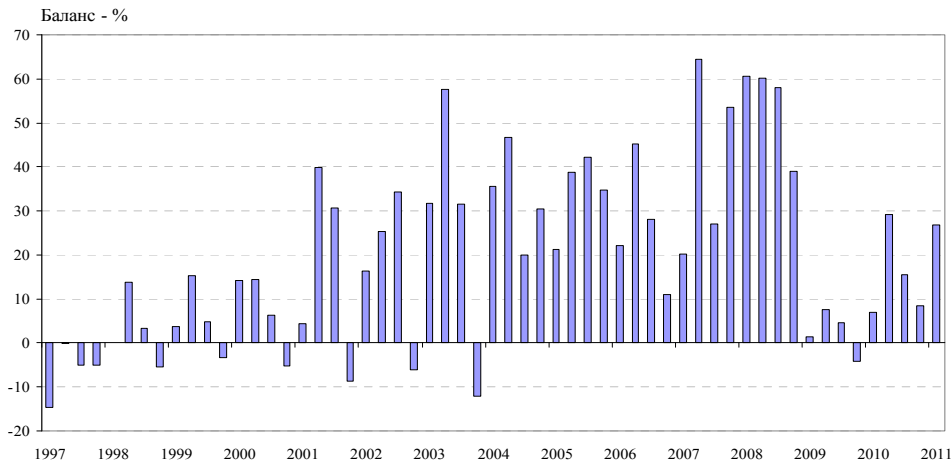
Фиг. 10. Клиенти със закъснения в плащанията в строителството

Фиг. 11. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 12. Очаквания за нови поръчки в строителството през следващите шест месеца

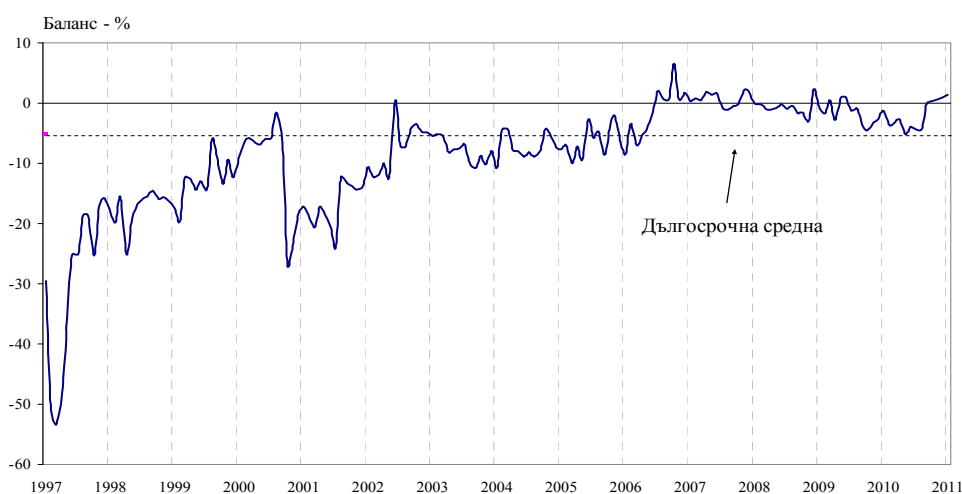

Фиг. 13. Бизнес климат в търговията на дребно

Фиг. 14. Ниво на стоковите запаси в търговията на дребно

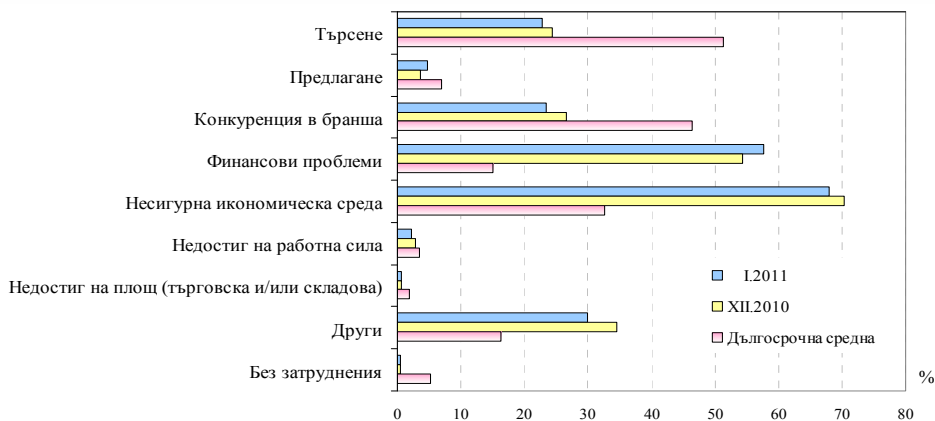

Фиг. 15. Очаквания за продажбите в търговията на дребно през следващите три месеца

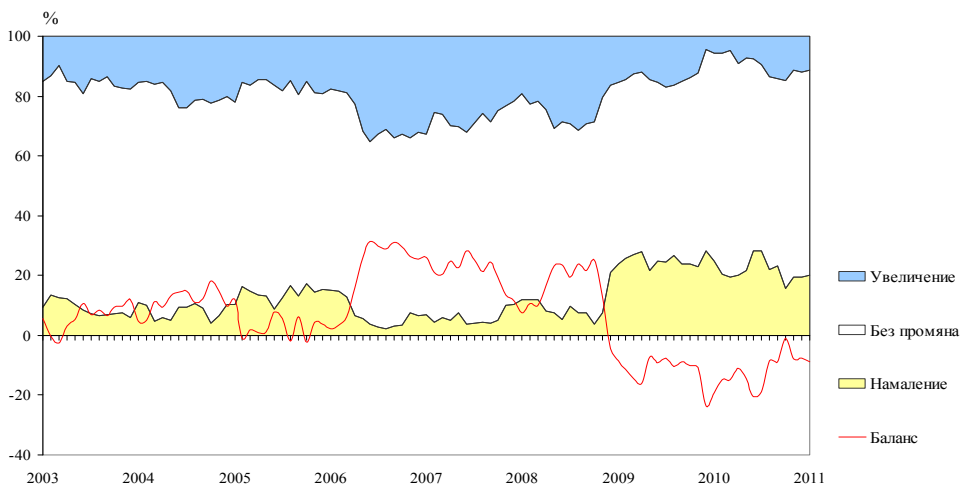
Фиг. 16. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 17. Бизнес климат в сектора на услугите

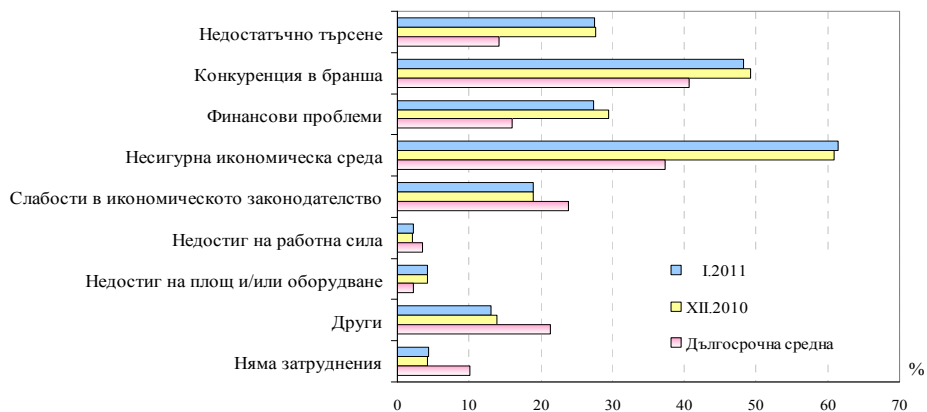

Фиг. 18. Търсене в сектора на услугите през последните три месеца

**Фиг. 19. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите
(Относителен дял от предприятията)**

**Фиг. 20. Очаквания за продажните цени в сектора на услугите
през следващите три месеца**

